

GRAD CRES
GRADSKO VIJEĆE
KLUB VIJEĆNIKA UNIJE KVARNERA

Cres, 06.12.2024.

Grad Cres
Gradsko vijeće
g. Robert Kučić
predsjednik

PREDMET: Prijedlog akta

Temeljem čl. 63. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Cresa dostavljamo prijedlog

Deklaracije o zaštiti tradicionalnog obiteljskog smještaja u turizmu.

Molimo da se prijedlog akta uvrsti na narednu sjednicu Gradskog vijeća.

S poštovanjem,

Predsjednik kluba
Đanino Sučić

Dostaviti:

1. Predsjednik Gradskog vijeća
2. Arhiva, ovdje

I. PRAVNI OSNOV

Člankom 51. Poslovnika Gradskog vijeća određuje se da Gradsko vijeće donosi između ostalih navedenih akata i deklaracije. Nadalje u članku 55. navodi se da Gradsko vijeće deklaracijom izražava opće stajalište o pitanjima važnim za Grad Cres.

II. OBRAZLOŽENJE

1. POVIJEST HRVATSKOG TURIZMA POČINJE SA SMJEŠTAJEM U DOMAĆINSTVU

I za vrijeme Dubrovačke republike također je postojao neki način obiteljskog smještaja jer u Dubrovniku nije bilo oficijelnog konačišta no ipak su razni trgovci, putnici iz dalekih zemalja boravili i odsjedali kod dubrovačkih obitelji koje su im za neku naknadu izdavale svoje domove. U Dubrovnik su dolazile mnoge važne osobe, ali vrijedno je spomenuti da prvi pisani trag od nekog tko je boravio kod neke dubrovačke obitelji a koji se može usporediti sa onim što je današnje moderno „izdavanje soba“ dogodio se 24. svibnja 1818 godine kad je Dubrovnik posjetio austrijski Car Franjo I. Car je tom prilikom odsjeo u kući obitelji Gozza i ostavio pisani trag o svom boravku koji bi se mogao usporediti sa današnjim ocjenjivanjem smještaja na društvenim mrežama. Ovakvih primjera je bilo u svim poznatim zimovalištima i ljetovalištima gdje se je smještaj razvijao razvojem same potražnje. Obiteljski smještaj je bio prvi smještaj i ostao je u funkciji od početka razvoja suvremenog turizma do današnjih dana. Danas zvuči nevjerovatno da su vlasti u FNRJ i SFRJ poticale smještaj u domaćinstvu, tadašnju „kućnu radinost“ kao i da su ovim smještajem sve do osamdesetih godina prošlog stoljeća upravljala turistička društva. Tajnici turističkih društava su obilazili domaćinstva i „kategorizirali“ kapacitete, podučavali građane pružatelje usluga smještaja u domaćinstvu. Redovito su se održavali „skupovi iznajmljivača“ pred sezonu. Nakon sezone su se također „iznajmljivači“ okupljali na poziv turističkog društva, organizirali su se i izlet, radne akcije za uređenje mjesta, parkova i plaža.

2. DRUŠTVENA HOTELSKA PODUZEĆA I OBITELJSKI SMJEŠTAJ

Ulogu recepcije „kućne radinosti“ početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća preuzimaju društvena hotelska poduzeća. Preko njih ide i organizirani plasman smještajnih kapaciteta, potpisuju se alotmanski ugovori. Temeljem takve suradnje mnogi su djelatnici tadašnjih hotelskih poduzeća izgradili svoje obiteljske kuće. Dapače hotelska poduzeća su aktivno sudjelovala u stambenom zbrinjavanju svojih djelatnika a država je plasirala namjenske „turističke kredite“. Korisnici tih stambenih kredita bili su u obavezi kod izgradnje kuće planirati i smještajni kapacitet za turiste. Tradicionalno niske plaće u turizmu nadopunjavale su se prihodom kroz „kućnu radinost“ ali i plasmanom poljoprivrednih proizvoda putem „tržnog otkupa“ od strane hotelskih poduzeća. Na taj su način hoteli osiguravali kvalitetne djelatnike koje su još i stipendirali kod školovanja i zapošljavali na neodređeno. Višak radnih sati iz sezone raspoređivao se na zimske mjesec, što se uglavnom odnosilo na 3 do 4 mjeseca, jer su tada hoteli imali dužu sezonu nego danas.

3. POVRATAK TURIZMA NAKON RATA

Nakon svakog rata na ovim prostorima, turizam bi bio doveden na „niske grane“. Tako je bilo osobito nakon 2. svjetskog rata i Domovinskog rata. U ratovima, osobito Domovinskom, gosti obiteljskog smještaja bili su izuzetno angažirani kao lobisti za priznavanje neovisnosti Republike Hrvatske, sakupljali su humanitarnu pomoć, udomili su prognanike i izbjeglice, pomagali su čak i novčano svoje domaćine, prvi su se vratili kao turisti u Hrvatsku po završetku rata.

4. OBITELJSKI SMJEŠTAJ U SUVERENOJ HRVATSKOJ

Obiteljski smještaj u kućanstvima (kuće/stanovi za iznajmljivanje, turistički apartmani, sobe) čini danas gotovo polovicu raspoloživog, statistički registriranog, komercijalnog smještajnog kapaciteta Hrvatske.

Radi se o smještaju različite kvalitativne razine i reprezentativnosti u vlasništvu osoba neujednačene osposobljenosti za pružanje turističko-ugostiteljskih usluga. U suverenoj Republici Hrvatskoj obiteljski smještaj nastavlja sa stečenim pravima uz povremene „eksperimente“ vladajućih struktura. Tako je bilo uvedeno plaćanje boravišne pristojbe i poreza po noćenju, nakon što smo još sedamdesetih godina prošlog stoljeća imali paušal. Pokušalo se je i ograničiti maksimalan broj postelja na 6, uvjetovati mogućnost poslovanja obaveznim posredovanjem domaćih agencija, pokušavalo se je nametnuti „industrijsku“ cijenu, vode, smeća, električne energije, energetske certifikate, još se pokušava nametnuti dodatno plaćanje RTV pretplate kao odgovor na brojna pitanja regulacije ove djelatnosti, priznavanja njenog značaja i borbe za smanjenjem sivog tržišta, 1997. se osniva prva strukovna organizacija obiteljskog smještaja pri Hrvatskoj gospodarskoj komori u Rijeci. 2008. se osniva nacionalna Zajednica obiteljskog smještaja i turizama HGK. 2010. strukovna organizacija mijenja svoj naziv kao Zajednica obiteljskog turizma – ZOT HGK. 2014. u suradnji sa Ministarstvom turizma ZOT sudjeluje u izradi prvog Nacionalnog programa unapređenja obiteljskog smještaja. Ova svojevrsna strategija razvoja obiteljskog smještaja dio je Strategije razvoja turizma RH.

Ponuda obiteljskog smještaja, ponajviše zbog broja raspoloživih smještanih jedinica, ali i zbog mogućnosti stjecanja primarnog, sekundarnog ili tercijarnog izvora prihoda ponajviše za velik broj stanovnika hrvatskog priobalja, predstavlja nezaobilazan segment hrvatske turističke ponude. Riječ je o objektima smještajne ponude relativno malog kapaciteta koji omogućavaju individualizirani pristup gostu u kojem on/ona ne predstavlja samo broj, već ima svoje ime i osobnost, svoje navike i potrebe koje valja zadovoljiti. Nadalje, riječ je o objektima smještajne ponude u kojoj uređenje interijera i eksterijera, kao i mogućnost spravljanja obroka na tradicionalan i/ili autohton način, sve više privlači brojne potrošače iz sfere turizma posebnih interesa koji, uz aktivan odmor, žele ne samo upoznati kulturu života i rada lokalne zajednice, već i sudjelovati u različitim aktivnostima karakterističnim za lokalno podneblje.

Ugošćavanje turista maniom dobrog prijatelja ima stoljetnu tradiciju na području Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije te Grada Cresa. Upravo je gostoljubivost stanovnika Cresa posebno naglašena s prvog organiziranog izleta u Hrvatskoj, onog 1. lipnja 1845., u organizaciji austrijskog Lloyda, iz Rijeke je na prvo putovanje parobrodom Nadvojvoda Franjo Karlo krenulo 200 putnika, od kojih većina još nikada nije posjetila Cres. U Cresu su proveli nekoliko sati. Divili su se čistoći i pravilnosti ulica te uživali u domaćem vinu, janjetini i ovčjem siru. Cresani su se iskazali kao dobri domaćini te su u znak dobrodošlice pucali iz mužara, a posada broda i putnici odgovorili su klicanjem i jednim pucnjem iz topa. Upravo taj događaj, prvo organizirano putovanje na otok Cres smatra se početkom creskog turizma, ali i početkom suvremenog turizma u Hrvatskoj. Na osnovama te tradicije hrvatski turizam profilirao je našu zemlju kao zemlju dobrih domaćina. Tu tradiciju gostoljubivosti i „dobrog domaćina“ njegujemo u Cresu i danas.

Kroz dugu povijest kroz sva dosadašnja društvena uređenja, "kućna radinost", "privatni smještaj", "smještaj u domaćinstvu", "obiteljski smještaj" bili su jedna od glavnih poluga za opstojnost stanovništva na gospodarski i demografski deficitarnim područjima. Područja s tradicijom obiteljskog smještaja sačuvala su stanovništvo, ostvarila demografski oporavak, razvila komunalnu infrastrukturu, podigla društveni i životni standard svojim mještana i unaprijedila kvalitetu života stanovnika. Posebice je to uočljivo na području našeg Grada gdje je razvidna razlika razvoju između naselja koja su se turistički razvijala i onih koje je taj razvoj zaobišao, te su mahom slabo ili nenaseljena.

Veliki broj stanovnika Grada Cresa pruža usluge smještaja u domaćinstvu. Time omogućavaju svoj opstanak na otoku a ujedno pridonose razvoju turizma, приходима javnog i privatnog sektora te turistima omogućavaju jedinstven, izvorni doživljaj Cresa.

Zbog svega navedenog očuvanje tradicionalnog obiteljskog smještaja od strateškog je značaja za Grad Cres.

Upravo iz svih gore navedenih razloga predlaže se Gradskom vijeću usvajanje predložene Deklaracije.

III. SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU AKTA

Za provođenje ovog akta nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Proračunu Grada Cresa za 2024.g..

IV. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Na temelju članka 85 Statuta Grada Cresa ("Službene novine Primorsko-goranske županije" br. 29/09, 14/13, 5/18, 25/18, 22/20, 8/21 i "Službene novine Grada Cresa" br. 3/22), i članka 51. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Cresa (Sl. novine _____), Gradsko vijeće Gradac Cresa na ___ sjednici održanoj _____.2024. godine, donijela je

Z a k l j u č a k

1. Donosi se Deklaracija o zaštiti tradicionalnog obiteljskog smještaja u turizmu.
(Deklaracija je sastavni dio ovog Zaključka)
2. Deklaracija iz točke 1. ovog Zaključka dostavit će se nadležnom resornom Ministarstvu turizma i sporta i Županiji Primorsko-goranskoj.

Na temelju članka 85 Statuta Grada Cresa ("Službene novine Primorsko-goranske županije" br. 29/09, 14/13, 5/18, 25/18, 22/20, 8/21 i "Službene novine Grada Cresa" br. 3/22), i članka 51. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Cresa (Sl. novine _____), Gradsko vijeće Gradac Cresa na ___ sjednici održanoj _____.2024. godine, donijela je

DEKLARACIJU O ZAŠTITI TRADICIONALNOG OBITELJSKOG SMJEŠTAJA U TURIZMU

Članak 1.

Pružanje turističkog smještaja kod domaćina se mora tretirati kao strateška grana razvoja hrvatskog turizma.

Članak 2.

Obiteljski turistički smještaj gdje turist boravi kod domaćina mora ostati porezno tretiran kao do sada, bez novih nameta i bez povećanja trenutnih nameta.

Članak 3.

Domaćin - pružatelj usluga u turizmu treba dobiti posebni povlašteni porezni tretman, vodeći računa o značaju tog vida turističke ponude.

Članak 4.

Jedinice lokalne samouprave, odnosno njihova predstavnička tijela moraju biti jedini ovlašteni vezano za određivanje visine paušalnog iznosa po smještajnoj jedinici, kao i definiranje zona turističke razvijenosti u pojedinim turističkim mjestima na području Grada Cresa.

Članak 5.

Postojeći prijedlozi zakona kojima se želi regulirati navedena materija trebaju se povući iz saborske procedure i vratiti na usuglašavanje sa zainteresiranom zajednicom prvenstveno s udrugama koje okupljaju male iznajmljivače i turističke djelatnike u obiteljskom turizmu.

Članak 6.

Ova Deklaracija objavit će se u „Službenom novinama Grada Cresa“.

KLASA:

URBROJ: -

Cres, __._____. 2024.godine

GRADSKO VIJEĆE GRADA CRESA

PREDSJEDNIK
Robert Kučić